

Viggo Sørensen:

Året, der gik

– beretning fra center og ordbog

Så gik også 2007. Jysk Ordbog på nettet (www.jyskordbog.dk) er blevet forøget med afsnittet Hv-, og afsnit Hy- følger snart. Sideløbende hermed er redaktionen videreført i Hæ–Hå (med foreløbig 272 spalter, 18 helsides- og 73 spaltekort), og den redaktør, der henter næste skuffe sedler ind til redaktion, vil halvvejs gennem skuffen gå ind i bogstav I. Redaktionstempoet er ikke optimalt, men det er det bedst opnåelige under de givne vilkår.

På plussiden tæller, at fakultetet har opnormeret centrets tredje redaktørstilling til den oprindelige fuldtid; desværre ædes det meste af denne tid fortsat af den undervisning og undervisningsforberedelse, der følger af stillingsstrukturen. Som tabt tid i redaktionssammenhæng tæller også redaktørernes bidrag med artikler i “Oplysningens verden” og “Fra bjerget til byen”; men vi har fundet det vigtigt at bidrage til den opprioritering af tværfaglig formidling, universitet hhv. fakultet markerer med de nævnte værker. Endvidere har deltagelse med foredrag i 9. Nordiske Konference om Leksikografi i Norden (Akureyri) været en god investering i fagligt samarbejde. Endelig har vi som tidligere besvaret mange spørgsmål fra offentligheden (i år ca. 200) samt præsenteret de jyske dialekter og Jysk Ordbog ude omkring i lokalt regi.

Når ordbogsafsnittene først web-publiceres en rum tid efter, at de er redigeret, skyldes det uhensigtsmæssige krav fra ordbogens tekniske web-platform. Korrekt layout på skærmen forudsætter indtastning af bestemte tekstdele og bestemte mellemrum i bestemt skrifttype; velfungerende links til kildefortegnelse og til andre artikler kræver manuel opmærkning i hvert enkelt tilfælde, etc. Så redaktionen skal følges op af minutiøs gennemlæsning og korrektur, hvad det ofte er vanskeligt at skaffe midler til. Kun en ny web-platform vil afhjælpe dette problem – og overhovedet sikre ordbogens fremtid på nettet! (jf. beretningen for 2006).

Det vil desværre også blive en bekostelig affære. Så vi krydser fingre for, at den tekniske opgradering kan ske inden for rammerne af et EU-

finansieret projekt, ansøgt fra og ledet af Center for sprogteknologi og datalingvistik, Københavns Universitet, men involverende en række forskningscentre og læreanstalter ud over landet, heriblandt os. Vort fakultet har allerede bevilget midler til en lokal forberedelse af arbejdet med den tekniske platform, men p.t. synes mulighederne herfor usikre, da UNI-C, der har udviklet den bestående web-platform, har trukket sig fra samarbejdet.

For et par år siden overlod vi centrets båndsamling af originale dialektoptagelser til Statsbiblioteket; hér kan materialet opbevares i særlige klimarum, mens det afventer digitalisering, og selv kan vi udmærket klare os med vore cd-kopier. Første digitaliseringsetape er nu afsluttet, omfattende bånd optaget i et projektsamarbejde 1971-1975 mellem os og vore københavnske kolleger; det er nu op til os at argumentere for snarlig digitalisering af nogle af de ældre, endnu mere truede optagelser. På længere sigt vil det være ønskeligt, at denne vigtige del af vor kulturarv gøres tilgængelig via nettet.

Indsamlingen af materiale til Jysk Ordbog er som bekendt stort set tilendebragt. Det er sjældent, vi er ude at båndoptage dialekt længere; det er sjældent, vi støder på uudnyttede skriftlige kilder – sådan som det også bør være her ved 75 års jubilæet for ordbogens og (dengang) instituttets grundlæggelse. Men vi kan heldigvis stadig trække på et net af kvalificerede meddelere, når vi undtagelsesvis i ordbogskartoteket støder på mindre velbelyste detaljer. Det store antal spørgelistebesvarelser, samlet over en næsten 60-årig periode, er en uvurderlig hjælp ved redegørelsen for jyske ords udbredelse, udtale og betydning, og hele 85% af dette kæmpestore materiale ligger nu let tilgængeligt for redaktørerne (i udskrift, på listeform og ikke mindst: i database).

Jeg vil gerne slutte af med ønsket om en glædelig jul og et godt nytår til vore meddelelere. Også tak til Nordisk Institut, Det Humanistiske Fakultet og Aarhus Universitets Forskningsfond, som i det forløbne år har vist god forståelse for den kulturelle værdi af Jysk Ordbog såvel som de økonomiske og strukturbetingede vanskeligheder, Peter Skautrup Centret arbejder under. Endelig også tak til de mange, som viser publikumsinteresse for vor virksomhed.

Vi håber som alle andre på en hvid jul – og foregriber den med omslagsfotoet af en snedækket universitetspark.